

[Rager.]

i Luften, idet Lovforslaget allerede har taget det fornødne Hensyn dertil.

Forslaget om den gensidige Prøvetid paa 6 Maaneder hilser jeg med Glæde. Da Lovforslaget sidst var til Behandling her, var vi kommet saa langt, at der blev fastsat 6 Maaneder for Handelen, medens der for Haandværk og Industri blev bibeholdt 3 Maaneder. Jeg glæder mig overordentligt over, at vi er naaet til 6 Maaneder, jeg tror, det er i begge Parters velforstaaede Interesse, og jeg maa sige til det ærede Medlem Hr. Prieme, at jeg tror ikke, hans Plan om, at man skulde kunne slippe for det og sige, at Prøven i nogle Tilfælde skulde være kortere, gaar; jeg tror, man er nødt til at fastholde, at Prøvetiden er 6 Maaneder, ellers kan det, særlig fra Læremestrenes Side, i høj Grad misbruges; hvis det i givet Tilfælde passer Læremesteren at have 2 eller 3 Maaneder, kan han presse det igennem.

Jeg skal derefter gøre en Bemærkning til § 14, der handler om Svendeprovkommissionerne. Dér er jeg igen i Besiddelse af lidt Nysgerrighed. Det er mig egentlig ikke klart, hvad en Svendeprovkommission foretager sig, ud over det rent formelle, at den skriver Svendelærebrev, eller hvad det hedder. Den rejser rundt og ser paa Svendestykkerne, men den bedømmer dem ikke, det er Skuemestrene, som bedømmer dem, der gives Points, som lægges sammen, og dermed er det afgjort, hvordan Svendestykket er bedømt, og det skal Svendeprovkommissionen skrive under paa. Det har ikke været mig muligt at blive klar over, hvad disse Kommissioner ellers har at gøre; de kan maaske give nogle Regler for Skuemestrene, som disse mere eller mindre kan rette sig efter, men nogen ligefrem imponerende Myndighed synes de mig ikke at have, det er maaske ogsaa derfor, de ikke har nogen Formand; det bliver noget vanskeligt for dem at arbejde, naar de ikke har nogen Formand. Jeg forbeholder mig, at vi i Udvalget ser at finde ud af, hvordan det skal ordnes, og vil man ofre nogen Tid paa at forklare mig, hvad disse Svendeprovkommissioner ellers har at gøre, vil jeg være taknemmelig.

I § 15, Stk. 2, omhandles det Tilfælde, hvor Læremesterens Virksomhed overtages af en anden næringsdrivende, og der staar dér: „er den paagældende villig... til at antage Lærlingen“. Det synes jeg ærlig talt, han skulde være pligtig til. Naar en Læremester overtager en Virksomhed paa Grund af, at en anden er død, eller af anden Aarsag, synes jeg, han skal være pligtig til at over-

tage de Virksomheden paahvilende Lærekontrakter, for saa vidt Lærlingene ønsker det. Jeg synes ikke, man kan sætte en Lærling i den Situation, naar han ønsker at fortsætte. Han og hans Værge har baseret en hel Del paa, at han skulde udlæres det Sted, og saa sker der det, at hans Læremester afgaar ved Døden og en anden køber af Dødsboet Forretningen. Han maa da overtage alle andre Aktiver og Passiver, hvorfor skal han saa ikke overtage Kontrakten, hvis Lærlingen er villig? Med andre Ord, han skal overtage Passivet dér, men Aktivitet kan han naturligvis ikke have Krav paa, hvis Lærlingen helst vil være fri, selv om han vilde være af Værdi for Forretningen. Det vilde jo være en Art hvid Slavehandel.

I § 17, Stk. 1, Punkt 3, har vi den sidste Levning fra gamle Dages patriarkalske Forhold, idet der staar, at Kontrakten kan hæves af Lærlingen,

„naar Læremesteren ikke — i det Omfang, hvori det efter en almindelig Opfattelse maa anses for rimeligt — vaager over Lærlingens Opførsel og sædelige Forhold og værner ham mod umoralsk Paavirkning.“

Jeg har al mulig Respekt for de smukke Hensigter, der ligger bag ved alt dette, men jeg vil gerne spørge den højtærede Socialminister om, hvorvidt „det Omfang, hvori det efter en almindelig Opfattelse maa anses for rimeligt“ ikke udelukker, at Indehaveren af en Virksomhed i København, for at tage et Eksempel blot, der ser sine Lærlinge fra Kl. 8 om Morgenen til Kl. 5 Eftermiddag, paa nogen som helst Maade kan have noget at gøre med Lærlingens Opførsel og sædelige Forhold og eventuelle umoralske Paavirkning uden for disse Tider? Det er jo dog ganske umuligt, at man kan have det, men jeg mener, at „i det Omfang, hvori det efter en almindelig Opfattelse anses for rimeligt“ knap nok tilstrækkelig tydeligt siger det, som jeg gerne vilde have fremhævet.

§ 25 kan jeg ikke rigtig se Rækkevidden af. Man siger, at nærværende Lov ikke kommer til Anvendelse paa Aftaler om Lærlinge- og Arbejdsforhold, naar Personerne er over 18 Aar. Hvorfor egentlig ikke? Hvorfor skal Mennesker paa over 18 Aar ikke være beskyttet? Jeg er ikke helt klar over det, og jeg vilde sætte Pris paa at faa en Udtalelse om det, ikke mindst fordi det er fremført over for mig, at man jo meget vel kunde tænke sig, at man, efterhaanden som Læretiden eventuelt blev sat ned i Fagene, kunde vente med at antage Lærlinge til